

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

A6-0310/2008

18.7.2008

SPRAWOZDANIE

w sprawie dalszych działań związanych z konferencją z Monterrey z 2002 r.
w sprawie finansowania rozwoju
(2008/2050(INI))

Komisja Rozwoju

Sprawozdawca: Thijs Berman

PR_INI

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	12
OPINIA KOMISJI BUDŻETOWEJ.....	16
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI.....	19

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie dalszych działań związanych z konferencją z Monterrey z 2002 r. w sprawie finansowania rozwoju (2008/2050(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając konsensus z Monterrey przyjęty przez międzynarodową konferencję ONZ w sprawie finansowania rozwoju w dniach 18-22 marca 2002 r. w Monterrey w Meksyku,
- uwzględniając zobowiązania podjęte przez państwa członkowskie podczas szczytu Rady Europejskiej w Barcelonie w dniu 14 marca 2002 r. (zobowiązania barcelońskie),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie finansowania pomocy na rzecz rozwoju¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lutego 2002 r. w sprawie finansowania pomocy na rzecz rozwoju²,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w ramach Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji w sprawie europejskiej polityki rozwoju: „Konsensus Europejski”³, podpisane dnia 20 grudnia 2005 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 kwietnia 2008 r. na temat przyspieszenia realizacji milenijnych celów rozwoju (COM(2008)0177),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 kwietnia 2007 r. zatytułowany „Wypełnianie zobowiązań Europy w zakresie finansowania rozwoju” (COM(2007)0164),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 marca 2006 r. zatytułowany „Finansowanie na rzecz rozwoju i skuteczności pomocy – wyzwania w zakresie intensyfikacji pomocy UE 2006-2010” (COM(2006)0085),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 kwietnia 2005 r. zatytułowany „Przyspieszenie tempa realizacji Milenijnych Celów Rozwoju - finansowanie rozwoju i efektywność pomocy”(COM(2005)0133),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 marca 2004 r. dla Rady i Parlamentu Europejskiego zatytułowany „Konsensus z Monterrey w praktyce: wkład Unii Europejskiej” (COM (2004)0150),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie konferencji Narodów

¹ Dz.U. C 131 E z 5.6.2003 r., str. 164.

² Dz.U. C 284 E z 21.11.2002 r., str. 315.

³ Dz.U. C 46 z 24.2.2006, str. 1.

Zjednoczonych w sprawie finansowania rozwoju (Monterrey),

- uwzględniając milenijne cele rozwoju (MCR) przyjęte na szczycie milenijnym Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku, w dniach 6-8 września 2000 r. i potwierdzone na kolejnych konferencjach ONZ, między innymi na konferencji w Monterrey w sprawie finansowania rozwoju,
 - uwzględniając podjęte przez państwa członkowskie na szczycie Rady Europejskiej w Göteborgu w dniach 15-16 czerwca 2001 r. zobowiązanie osiągnięcia celu ONZ w zakresie oficjalnej pomocy rozwojowej (ang. Official Development Assistance - ODA) na poziomie 0,7% dochodu narodowego brutto (DNB),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 marca 2006 r. zatytułowany „Udzielanie pomocy przez UE: więcej, lepiej i szybciej” (COM(2006)0087),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie dalszych działań związanych z deklaracją paryską z 2005 r. w sprawie skuteczności pomocy¹,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz opinię Komisji Budżetowej (A6-0310/2008),
- A. mając na uwadze, że po raz drugi w historii ONZ organizuje Międzynarodową konferencję w sprawie finansowania rozwoju, który ma zgromadzić nie tylko ministrów rozwoju, ale także głowy państw i rządów, ministrów finansów oraz przedstawicieli międzynarodowych organizacji finansowych, prywatnych banków, przedsiębiorstw i społeczeństwa obywatelskiego w celu przeanalizowania postępów dokonanych od pierwszego szczytu światowego w sprawie finansowania rozwoju, który odbył się w 2002 r. w Monterrey,
- B. mając na uwadze, że aby osiągnąć MCR konieczne jest znaczne zwiększenie finansowania,
- C. mając na uwadze, że finansowanie rozwoju powinno być zdefiniowane jako optymalny sposób reagowania na potrzeby rozwojowe na świecie i na globalne zagrożenia,
- D. mając na uwadze bardziej niż kiedykolwiek palącą konieczność odpowiednich przewidywalnych i trwałych zasobów finansowych, w szczególności uwzględniając wyzwania związane ze zmianami klimatycznymi i ich skutkami, w tym klęskami żywiołowymi, oraz szczególnie trudną sytuację krajów rozwijających się,
- E. mając na uwadze, że UE jest największym darczyńcą pomocy na świecie, głównym udziałowcem międzynarodowych instytucji finansowych i najważniejszym partnerem handlowym krajów rozwijających się,
- F. mając na uwadze, że UE zobowiązała się do jasnych i wiążących terminów osiągnięcia celu 0,56% DNB do 2010 oraz celu 0,7% DNB do 2015 r.,

¹ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0237

- G. mając na uwadze, że jeżeli utrzymają się obecne tendencje oficjalnej pomocy rozwojowej ze strony państw członkowskich, niektóre z nich nie zrealizują celów, do których się zobowiązały: 0,51% w przypadku UE 15 (tj. państw członkowskich, które wchodziły w skład UE przed rozszerzeniem z 2004 r.) i 0,17% dla UE 12 (tj. państw członkowskich, które przystąpiły do UE w dniu 1 maja 2004 r. i 1 stycznia 2007 r.) DNB do 2010 r.,
- H. mając na uwadze, że programowalna pomoc dla Afryki rośnie pomimo ogólnego spadku ODA w 2007 r.,
- I. mając na uwadze, że w ostatnim czasie pojawiły się znaczące nowe wyzwania rozwojowe, w tym zmiany klimatyczne, zmiany strukturalne na rynkach podstawowych towarów, zwłaszcza żywności i ropy, i ważne nowe tendencje we współpracy na linii Południe-Południe obejmujące wsparcie ze strony Chin dla infrastruktury w Afryce i pożyczki udzielane przez Brazylijski Bank Rozwoju BNDES w Ameryce Łacińskiej,
- J. mając na uwadze, że usługi finansowe w wielu krajach rozwijających się są zbyt słabo rozwinięte, na co wpływa wiele czynników, w tym ograniczenia dotyczące świadczenia usług, brak pewności prawa i ochrony praw własności,
1. potwierdza swoje zobowiązania w dziedzinie likwidacji ubóstwa, zrównoważonego rozwoju i realizacji MCR, stanowiące jedyny sposób na zagwarantowanie sprawiedliwości społecznej i lepszej jakości życia dla około miliarda ludzi na świecie, którzy żyją w skrajnym ubóstwie, charakteryzującym się dochodem mniejszym niż 1 USD dziennie;
 2. wzywa państwa członkowskie do wyraźnego oddzielenia wydatków na rozwój od wydatków na interesy wynikające z polityki zagranicznej, w związku z czym ODA powinna odpowiadać kryteriom ustanowionym przez Komitet Pomocy Rozwojowej Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD/DAC) i zaleceniom OECD/DAC dotyczącym niestosowania ODA wiązanej;
 3. podkreśla, że jest absolutnie konieczne, aby UE dążyła do najwyższego stopnia koordynacji w celu osiągnięcia spójności z innymi wspólnotowymi strategiami politycznymi (polityką ochrony środowiska, migracji, praw człowieka, rolnictwa itp.) i uniknięcia dublowania pracy oraz niezgodności poszczególnych działań;
 4. przypomina, że pilne i niezbędne działania, jakie powinna podjąć UE aby stawić czoła dramatycznym skutkom gwałtownego wzrostu cen żywności w krajach rozwijających się nie powinny być pojmowane i realizowane jako część wysiłków finansowych wymaganych w Konsensusie z Monterrey; w związku z tym oczekuje od Komisji konkretnego wniosku dotyczącego wykorzystania funduszy na pomoc w sytuacjach wyjątkowych;
 5. podkreśla, że nadmierne i nieproporcjonalne obciążenie administracyjne w niektórych krajach partnerskich działa na szkodę skuteczności pomocy na rzecz rozwoju; obawia się, że może to stanowić zagrożenie dla osiągnięcia milenijnych celów rozwoju;
 6. zauważa, że UE nadal nie osiągnęła równowagi między dwoma sprzecznymi podejściami do pomocy na rzecz rozwoju: z jednej strony wiarą w to, że kraje partnerskie prawidłowo rozdzielają środki i wspomaganie ich organów administracji w odpowiednim

rozwijaniu narzędzi wykorzystania funduszy; z drugiej zaś strony udzielaniem pomocy finansowej, aby zapobiec nieodpowiedniemu wykorzystaniu lub nieskutecznemu przyznawaniu pomocy;

Wysokość oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA)

7. podkreśla, że UE jest głównym światowym darczyńcą ODA, niosącym prawie 60% oficjalnej światowej pomocy na rzecz rozwoju oraz z zadowoleniem odnosi się do faktu, że udział UE w globalnym ODA rośnie z upływem lat; zwraca się jednak do Komisji o dostarczenia jasnych i przejrzystych danych dotyczących udziału budżetu UE w pomocy UE na rzecz rozwoju w celu dokonania oceny działań podjętych przez wszystkich darczyńców europejskich w związku z Konsensusem z Monterrey; wyraża ubolewanie z powodu niewielkiej widoczności poziomu udziału finansowego UE na rzecz krajów rozwijających się i zwraca się do Komisji o utworzenie odpowiednio ukierunkowanych narzędzi komunikacyjnych i informacyjnych w celu zwiększenia widoczności pomocy UE na rzecz rozwoju;
8. przyjmuje z zadowoleniem fakt, że UE zrealizowała wiążący cel w zakresie ODA wynoszący średnio w UE 0,39% DNB do 2006 r., ale zauważa niepokojący spadek pomocy UE w 2007 r. z 47,7 mld EUR w 2006 r. (0,41% DNB UE) do 46,1 mld EUR w 2007 r. (0,38% DNB UE) i wzywa państwa członkowskie do podniesienia kwot ODA w celu osiągnięcia obiecanego celu 0,56% DNB do 2010 r.;
9. kładzie nacisk na fakt, że cięcia w ODA państw członkowskich nie powinny mieć więcej miejsca; zauważa, że jeżeli utrzyma się obecna tendencja, to UE ofiaruje o 75 miliardów euro mniej, niż obiecała na okres 2005-2010;
10. wyraża poważne zaniepokojenie faktem, że większość państw członkowskich (18 spośród 27, a w szczególności Łotwa, Włochy, Portugalia, Grecja i Czechy) nie była w stanie podnieść w 2007 r. poziomu ODA w porównaniu z 2006 r., a w niektórych krajach, np. w Belgii, Francji i Wielkiej Brytanii, wystąpiło wręcz drastyczne obniżenie o ponad 10%; wzywa państwa członkowskie do realizacji celów ODA zgodnie z podjętymi przez nie zobowiązaniami; z satysfakcją stwierdza, że niektóre państwa członkowskie (Dania, Irlandia, Luksemburg, Hiszpania, Szwecja i Holandia) z pewnością zrealizują cele ODA na 2010 r. i jest przekonany, że te państwa członkowskie utrzymają wysokie poziomy ODA;
11. z zadowoleniem przyjmuje stanowcze stanowisko Komisji odnośnie do wysiłków, które należy ukierunkować zarówno na ilość, jak i jakość pomocy na rzecz rozwoju udzielanej przez państwa członkowskie i zdecydowanie popiera ostrzeżenie Komisji dotyczące negatywnych skutków, jakie mogłoby mieć niewypełnienie przez państwa członkowskie ich zobowiązań finansowych; wzywa Komisję do wykorzystania swoich kompetencji i autorytetu, aby przekonać innych publicznych i prywatnych darczyńców do spełnienia swoich obietnic finansowych;
12. jest bardzo poważnie zaniepokojony faktem, że niektóre państwa członkowskie z opóźnieniem finansują wzrost ODA, co prowadzi do ponad 17 mld euro strat netto dla krajów rozwijających się;

13. przyjmuje z zadowoleniem podejście niektórych państw członkowskich polegające na opracowywaniu wieloletnich wiążących harmonogramów wzrostu poziomów ODA w celu osiągnięcia celu ONZ wynoszącego 0,7% do 2015 r.; zwraca się do państw członkowskich, które jeszcze tego nie zrobiły, o jak najszybsze ujawnienie swoich wieloletnich harmonogramów; podkreśla, że państwa członkowskie powinny przyjąć te harmonogramy przed nadchodzącą międzynarodową konferencją ONZ w sprawie finansowania rozwoju i wypełnić swoje zobowiązania;
14. zauważa, że odnotowany w 2007 r. spadek poziomów pomocy jest spowodowany w niektórych przypadkach sztucznym zawyżeniem liczb w 2006 r. związanym z redukcją zadłużenia; wzywa państwa członkowskie do zwiększenia poziomu ODA w trwały sposób, koncentrując się na liczbach z pominięciem składnika, jakim jest redukcja zadłużenia;
15. uważa różnice między zobowiązaniami do zwiększenia pomocy finansowej a znacznie niższymi kwotami, jakie są obecnie na nią przeznaczane, za absolutnie niedopuszczalne i jest zaniepokojony faktem, że niektóre państwa członkowskie wykazują znużenie udzielaniem pomocy;
16. podkreśla, że konsultacje z partnerskimi rządami, parlamentami krajowymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego są kluczowe w procesie podejmowania decyzji o zakresie i przeznaczeniu ODA;

Przepływy finansowe - szybkie, elastyczne, przewidywalne i stabilne

17. podkreśla, że pomoc musi być dostarczana na czas i wyraża niezadowolenie z faktu, że procedury dostarczania pomocy ulegają często nieuzasadnionym opóźnieniom;
18. podkreśla potrzebę zachowania równowagi między elastycznością w dostarczaniu funduszy współpracy, aby reagować na zmieniające się okoliczności, takie jak wzrost cen żywności, a koniecznością przewidywalnego finansowania, aby umożliwić krajom partnerskim zrównoważony rozwój oraz dostosowanie się do zmian klimatycznych i ich łagodzenie;
19. zdecydowanie apeluje o ścisłe przestrzeganie zasad odpowiedzialnego udzielania pożyczek i finansowania, tak aby operacje pożyczkowe i finansowe były zrównoważone w kategoriach rozwoju ekonomicznego i środowiskowego zgodnie z tzw. zasadami równikowymi; wzywa Komisję do uczestniczenia w ustanawianiu takich zasad i do interwencji na forach międzynarodowych na rzecz wiążących środków i do stosowania ich w praktyce w taki sposób, by obejmowały nowe podmioty sektora publicznego i prywatnego działające w dziedzinie rozwoju;

Zadłużenie i ucieczka kapitału

20. wyraża pełną aprobatę dla wysiłków krajów rozwijających się prowadzących do utrzymania stabilności zadłużenia w perspektywie długoterminowej i do wdrożenia inicjatywy na rzecz bardzo zadłużonych ubogich krajów, która ma kluczowe znaczenie dla realizacji MCR; ubolewa jednak, że plany redukcji zadłużenia wykluczają dużą liczbę krajów, dla których zadłużenie nadal stanowi przeszkodę w realizacji MCR; nalega, by

w trybie pilnym przeprowadzono międzynarodową debatę w sprawie rozszerzenia międzynarodowych środków redukcji zadłużenia na kolejne kraje o niskich i średnich dochodach, wykluczonych obecnie z omawianej tu inicjatywy;

21. wzywa Komisję, by w dwu- i wielostronnych negocjacjach w sprawie redukcji długu zajęła się problemem niegodziwego¹ i bezprawnego długu, czyli długu, który powstał w wyniku nieodpowiedzialnego, wyrachowanego, lekkomyślnego lub nieuczciwego udzielania kredytów, oraz zasadami odpowiedzialnego finansowania; z zadowoleniem przyjmuje wezwanie Komisji do działania przy okazji postępowań sądowych na rzecz ograniczania praw komercyjnych instytucji finansowych udzielających kredytów i funduszy wykupujących zadłużenie do uzyskania zwrotu wierzytelności;
22. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia ram stabilności zadłużenia i do apelowania o ich zmianę w celu uwzględnienia długu wewnętrznego państw i niezbędnych potrzeb finansowych; zachęca wszystkie państwa do uznania, że odpowiedzialność kredytodawców nie ogranicza się do przestrzegania ram stabilności, ale obejmuje również:
 - uwzględnianie podatności krajów kredytobiorców na wstrząsy zewnętrzne poprzez wprowadzenie w takim przypadku możliwości zawieszenia lub redukcji spłat;
 - włączenie do procesu zaciągania kredytu wymogów przejrzystości po obu stronach;
 - stosowanie wzmożonej czujności, aby zagwarantować, że ich pożyczki nie przyczyniały się do łamania praw człowieka ani do zwiększania korupcji;
23. nalega, by UE wspierała wysiłki międzynarodowe zmierzające do wprowadzenia pewnej formy międzynarodowych procedur niewypłacalności lub uczciwej i przejrzystej procedury arbitrażowej w celu skutecznego i sprawiedliwego rozwiązywania wszelkich przyszłych kryzysów zadłużeniowych;
24. ubolewa, że Komisja nie kładzie większego nacisku na uruchamianie zasobów wewnętrznych do finansowania rozwoju, które byłyby dla krajów rozwijających się źródłem większej niezależności; zachęca państwa do pełnego udziału w inicjatywie na rzecz przejrzystości w przemyśle wydobywczym i do nawoływania do jej wzmocnienia; wzywa Komisję, by żądała od Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości włączenia do międzynarodowych norm rachunkowości wymogu sprawozdawczości z działalności spółek wielonarodowych we wszystkich sektorach i w podziale na poszczególne kraje;
25. ubolewa, że pakiet dotyczący skuteczności pomocy¹, o którym mowa w komunikacie Komisji, nie wspomina o ucieczce kapitału jako czynnika ryzyka dla gospodarek krajów rozwijających się; wskazuje, że ucieczka kapitału poważnie szkodzi kształtowaniu zrównoważonych systemów gospodarczych w krajach rozwijających się, i przypomina, że unikanie zobowiązań podatkowych kosztuje co roku kraje rozwijające się więcej, niż otrzymują w postaci ODA; wzywa Komisję do zawarcia w swojej polityce środków

¹ COM(2008)0177 „UE światowym partnerem na rzecz rozwoju. Przyspieszenie realizacji milenijnych celów rozwoju” z 9.4.2008.

mających zapobiec ucieczce kapitału, zgodnie z wymaganiami konsensusu z Monterrey, w tym rzetelnej analizy przyczyn ucieczki kapitału, z myślą o zamknięciu rajów podatkowych, z których część znajduje się na terytorium UE lub funkcjonuje w ścisłym powiązaniu z państwami członkowskimi;

26. zwraca szczególną uwagę na fakt, że zdaniem Banku Światowego wysokość nielegalnej ucieczki kapitału wynosi 1 000 do 1 600 miliardów dolarów rocznie, z czego połowa pochodzi z krajów rozwijających się; zachęca do kontynuacji międzynarodowych wysiłków na rzecz zamrożenia i zwrócenia zdefraudowanych aktywów i zwraca się do państw, które jeszcze tego nie zrobiły, o ratyfikowanie konwencji ONZ przeciwko korupcji; ubolewa, że wysiłków takich nie podjęto w odniesieniu do uchylania się od zobowiązań podatkowych, i zachęca Komisję i państwa członkowskie do wspierania upowszechnienia na skalę światową zasady automatycznej wymiany informacji w sprawach podatkowych, do apelowania o załączenie do deklaracji z Ad-Dauhy kodeksu postępowania przeciwko uchylaniu się od zobowiązań podatkowych opracowywanego właśnie przez Radę Gospodarczo-Społeczną ONZ (ECOSOC) oraz do popierania przekształcenia komitetu podatkowego ONZ w organ międzyrządowy z prawdziwego zdarzenia, dysponujący większymi środkami i zobowiązany do międzynarodowej walki z uchylaniem się od zobowiązań podatkowych w uzupełnieniu działań OECD;

Innowacyjne mechanizmy finansowe

27. z zadowoleniem przyjmuje propozycje innowacyjnych mechanizmów finansowych przedstawione przez państwa członkowskie i wzywa Komisję do ich przeanalizowania pod kątem łatwości ich praktycznego zastosowania, stabilności, dodatkowości, kosztów transakcji i efektywności; domaga się mechanizmów i instrumentów finansowych, które dostarczą nowych środków finansowych i nie narażą na ryzyko przyszłych przepływów finansowych;
28. domaga się mechanizmów i instrumentów finansowych, które dostarczą środków służących wzrostowi rentowności kapitału prywatnego, zgodnie z konsensusem z Monterrey, i które dostarczą gwarancji kredytowych;
29. wzywa Komisję do znacznego podniesienia poziomu finansowania środków dostosowywania do zmian klimatycznych i łagodzenia ich skutków w krajach rozwijających się, zwłaszcza światowego sojuszu na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatycznym; podkreśla palącą konieczność finansowania wykraczającego poza obecne przepływy ODA, gdyż sama ODA nie może zapewnić odpowiedniej reakcji w postaci środków dostosowywania do zmian klimatycznych i łagodzenia ich skutków w krajach rozwijających się; zaznacza, że należy w tym celu pilnie opracować innowacyjne mechanizmy finansowe, np. podatki od lotnictwa i handlu ropą naftową, a także poprzez przeznaczanie dochodów z aukcji w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji w UE (EU ETS);
30. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie ustanowienia światowego mechanizmu finansowania dotyczącego zmian klimatu, opartego na zasadzie usprawnienia pomocy na finansowanie środków łagodzenia zmian klimatycznych i

dostosowywania do nich w krajach rozwijających się; wzywa państwa członkowskie i Komisję do podjęcia istotnych zobowiązań finansowych w celu pilnego wdrożenia tego wniosku;

31. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przeznaczyły co najmniej 25% przyszłych dochodów z aukcji w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji w UE na finansowanie środków łagodzenia zmian klimatycznych i dostosowywania do nich w krajach rozwijających się;
32. wzywa Komisję do umożliwiania dostępu do finansowania dla drobnych przedsiębiorców i rolników, jako środka zwiększenia produkcji żywności i zapewnienia trwałego rozwiązania kryzysu żywnościowego;
33. wzywa Europejski Bank Inwestycyjny do zbadania możliwości niezwłocznego utworzenia funduszu gwarancyjnego wspierającego systemy mikrokredytów i ograniczania ryzyka, które dokładnie odpowiadają potrzebom lokalnych producentów żywności w biedniejszych krajach rozwijających się;
34. z zadowoleniem przyjmuje przedstawioną na forum ONZ propozycję utworzenia finansowanego przez wielu darczyńców funduszu na rzecz równouprawnienia płci, którym miałby zarządzać Fundacja Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz kobiet (UNIFEM), a którego celem byłoby wspieranie i finansowanie polityki równouprawnienia płci w krajach rozwijających się; wzywa Radę i Komisję do zbadania i poparcia tej międzynarodowej inicjatywy;
35. wzywa do zdwojenia wysiłków na rzecz zachęcania do rozwoju usług finansowych, gdyż potencjał sektora bankowego może zmobilizować lokalne źródła finansowania na rzecz rozwoju, a stabilny sektor usług finansowych to najlepszy sposób walki z ucieczką kapitału;
36. wzywa wszystkie zainteresowane strony, by w pełni zdały sobie sprawę z ogromnego potencjału dochodów z zasobów naturalnych; w związku z tym uważa za sprawę zasadniczą przejrzystość w przemyśle eksploatującym te zasoby; jest zdania, że chociaż inicjatywa na rzecz przejrzystości w przemyśle wydobywczym i proces z Kimberley idą w dobrym kierunku, to jednak trzeba zrobić o wiele więcej, by zachęcić do przejrzystego zarządzania branżami przemysłu eksploatującymi zasoby oraz ich dochodami;

Reforma systemów międzynarodowych

37. wzywa Radę i Komisję do włączenia Europejskiego Funduszu Rozwoju do budżetu UE w trakcie śródkresowego przeglądu 2008/2009, w celu wzmocnienia demokratycznego umocowania ważnej części polityki UE na rzecz rozwoju oraz jej budżetu;
38. odnotowuje pierwszy, zakończony w kwietniu 2008 r. etap działań na rzecz lepszej reprezentacji krajów rozwijających się w MFW; ubolewa, że rozkład głosów w MFW nadal opiera się głównie na podejściu cenzusowym; zwraca się do Komisji i do państw członkowskich o wyrażenie zainteresowania podejmowaniem decyzji podwójną większością głosów (akcjonariusze / państwa) w instytucji odpowiedzialnej za międzynarodową stabilność finansową, jaką jest MFW;

39. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wykorzystania ww. kontynuacji międzynarodowej konferencji ONZ w sprawie finansowania rozwoju, która ma się odbyć w Ad-Dausze w dniach 29 listopada-2 grudnia 2008 r., jako szansy na przedstawienie wspólnego stanowiska UE w sprawie rozwoju mającego na celu realizację MCR za pomocą zrównoważonego podejścia;
40. zachęca państwa członkowskie do podjęcia szybkiej i ambitnej reformy Banku Światowego z myślą o lepszej reprezentacji stron najbardziej zainteresowanych jego programami;
41. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Sekretarzowi Generalnemu ONZ oraz szefom Światowej Organizacji Handlu, Międzynarodowemu Funduszowi Walutowemu, Grupie Banku Światowego i Radzie Gospodarczo-Społecznej ONZ.

UZASADNIENIE

Finansowanie rozwoju stanowi ważny punkt w międzynarodowej agendzie rozwoju.

Na międzynarodowej konferencji ONZ w sprawie finansowania rozwoju w Monterrey w marcu 2002 r. społeczność międzynarodowa przyjęła konsensus z Monterrey, który skupił się na następujących głównych kwestiach:

- mobilizacji krajowych zasobów finansowych na rzecz rozwoju;
- mobilizacji międzynarodowych zasobów na rzecz rozwoju (zagraniczne inwestycje bezpośrednie - FDI i inne środki prywatne);
- handlu międzynarodowego jako siły napędowej rozwoju;
- zwiększającej się międzynarodowej współpracy finansowej i technicznej na rzecz rozwoju;
- długu zewnętrznego;
- kwestiach systemicznych: promowaniu spójności i zgodności międzynarodowych systemów walutowych, finansowych i handlowych przy wspieraniu rozwoju.

Pierwsza konferencja stanowiąca kontynuację konferencji w sprawie finansowania rozwoju odbędzie się w Ad-Dausze (Katar) w dniach 29 listopada - 2 grudnia 2008 r. Szczyt ten stanowi szansę na podsumowanie postępów dokonanych od momentu przyjęcia konsensusu z Monterrey.

UE nadal zajmuje czołowe miejsce w finansowaniu rozwoju w skali międzynarodowej, jako największy międzynarodowy darczyńca na rzecz rozwoju, dostarczając ponad 50% oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA) na świecie.

Sprawozdanie Komisji w sprawie postępów UE w zakresie konsensusu z Monterrey zostało opublikowane w marcu 2008 r.¹ Konkluzje Rady w sprawie finansowania rozwoju zostały opublikowane w dniu 25 maja 2008 r.

Cele ODA na 2010 i 2015 r.

W 2006 r. UE osiągnęła swój indywidualny cel przeznaczenia 0,39% (UE15) zbiorowego DNB na ODA. Kolejny główny cel ODA do zrealizowania to 0,56% zbiorowego DNB UE do 2010 r.² Poważny problem stanowi jednak fakt, że w 2007 r. rozmiary ODA licznych państw członkowskich drastycznie spadły - zgodnie z obecną ogólną tendencją w finansowaniu rozwoju, której poddały się też Japonia i Stany Zjednoczone. Ponadto niektóre państwa członkowskie ograniczają wysiłki na rzecz realizacji celów na 2010 i 2015 r. oraz zwalniają stopy wzrostu ODA.

Podczas gdy ogólny spadek poziomów ODA stanowi - miejmy nadzieję - sytuację przejściową (sprawozdawca kładzie nacisk na fakt, że państwa członkowskie powinny zagwarantować, że tak będzie rzeczywiście), spowolnienie wzrostu zmniejszy całkowitą kwotę ODA przeznaczoną dla krajów rozwijających się w ciągu następnych lat. Przykładowo

¹ Komunikat Komisji „UE światowym partnerem na rzecz rozwoju. Przyspieszenie realizacji milenijnych celów rozwoju” (COM (2008) 177/3) i dokument roboczy służb Komisji „Proces z Monterrey w sprawie finansowania rozwoju - wkład Unii Europejskiej do rundy z Ad-Dauhy i nie tylko. Roczne sprawozdanie na temat postępów w 2008 r.” (SEC (2008) 432/2).

² Cel UE15 na 2010 r.: 0.51% ODA/DNB (2015 r. - 0.7%); Cel UE12 na 2010 r.: 0.17 % ODA/DNB (2015 r. - 0.33%).

Finlandia i Francja, które zazwyczaj prowadziły politykę krajową i podejmowały zobowiązania ambitniejsze niż UE, w 2007 r. zmniejszyły swoje cele dopasowując się do kalendarza unijnego. Zaszkodzi to w nieunikniony sposób wspólnemu celowi UE. Szacuje się, że w okresie 2006-2010 w przybliżeniu ponad 17 mld euro z ODA zostanie bezpowrotnie utracone. Wspólne cele UE zostaną zrealizowane jedynie jeżeli niektóre większe państwa członkowskie osiągną kwoty ODA wykraczające poza wyznaczone cele. Sprawozdawca jest poważnie zaniepokojony faktem, że niedawne wydarzenia mogą utrudnić wypełnienie zobowiązań.

Musi nastąpić znaczący i całkowity zwrot, aby dowieść, że wszystkie państwa członkowskie są zaangażowane w osiąganie wyznaczonych celów ODA, a co za tym idzie zwiększanie możliwości realizacji MCR. Sprawozdawca wzywa państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do wprowadzenia określonych docelowych terminarzy finansowych przed konferencją w Ad-Dausze.

Zadłużenie zewnętrzne i ucieczka kapitału

Włączenie redukcji zadłużenia do danych ODA było jednym z głównych powodów zmniejszenia poziomów ODA w 2007 r., w związku z czym sprawozdawca zwraca się do państw członkowskich o skoncentrowanie się na liczbach ODA po usunięciu składowej, jaką jest redukcja zadłużenia. Równie jednak ważne są kwestie długoterminowej stabilności zadłużenia i zasad odpowiedzialnego udzielania pożyczek.

Nieodpowiedzialne udzielanie pożyczek i finansowanie stanowi poważne niebezpieczeństwo dla stabilności ekonomicznej krajów rozwijających się, a także jest w dużym stopniu niewspółmierne z ustanowieniem długoterminowej stabilności zadłużenia. Przykłady takich praktyk obejmują agresywne spory między komercyjnymi instytucjami finansowymi udzielającymi kredytów a funduszami skupującymi zadłużenie, co obciąża budżet odnośnych krajów rozwijających się. Odpowiedzialne finansowanie i udzielanie pożyczek może być sposobem na zapewnienie stabilności zadłużenia, przyjaznego dla środowiska rozwoju i godnej pracy w krajach rozwijających się.

Ucieczka kapitałów i raje podatkowe również są istotną kwestią w agendzie finansowania rozwoju, ponieważ mogą wywierać poważne skutki na zadłużenie zewnętrzne. Sposobem na zapobieganie ucieczce kapitału może być wprowadzanie skuteczniejszych systemów kontroli (szczególnie za pośrednictwem systemów podatkowych) w krajach rozwijających się, uświadamiając bogatym w krajach rozwijających się ich obowiązki, a także zachęcając do zaangażowania się i dążenia do zagwarantowania, że pieniądze nie są kierowane do rajów podatkowych (w tym w UE). Tymczasem najskuteczniejszym sposobem zapobiegania ucieczce kapitałów z krajów rozwijających się jest wzmocnienie stabilnego, pokojowego i demokratycznego otoczenia, w którym litera prawa gwarantuje przestrzeganie umów handlowych, kont bankowych i praw własności wszystkim obywatelom.

Nowe wyzwania

Zmiany klimatyczne stanowią jedno z najnowszych wyzwań stojących przed pomocą dla rozwoju. Głównym celem polityki rozwojowej jest likwidacja ubóstwa. Zmiany klimatyczne, wraz z innymi poważnymi globalnymi zagrożeniami, to kwestia, która ma znaczący wpływ na kraje słabiej rozwinięte, które są szczególnie narażone na wydarzenia zewnętrzne (tj. klęski

żywiolowe, pandemie)¹. Finansowanie na rzecz ograniczenia skutków zmian klimatycznych jest jednak raczej postrzegane jako sposób w jaki kraje uprzemysłowione pomagają naprawić szkody, które same wyrządziły w krajach rozwijających się. Nie można tego jednak odjąć od istniejących zobowiązań ODA, lecz należy to uznać za dodatkowe zobowiązanie. W tym względzie sprawozdawca podziela pogląd wyrażony przez Komisarza ds. Rozwoju Louisa Michela, według którego istniejące fundusze rozwojowe nie powinny być wykorzystywane do finansowania walki ze zmianami klimatycznymi w najslabiej rozwiniętych krajach. Trwają dyskusję pomiędzy UE a Bankiem Światowym na temat możliwości zwiększenia głównych pożyczek długoterminowych w celu udzielenia pomocy najuboższym krajom przy finansowaniu kluczowych działań mających na celu walkę ze zmianami klimatu². Sprawozdawca oczekuje, że UE odegra wiodącą rolę w tej debacie.

Obecny gwałtowny wzrost cen żywności na skalę międzynarodową stanowi dodatkowe wyzwanie, z którym należy się zmierzyć. Rozwój obszarów wiejskich, szczególnie w rozumieniu rozwoju rolnego, już staje się coraz ważniejszy i będzie niewątpliwie zajmował ważne miejsce w międzynarodowej agendzie rozwojowej w nadchodzących latach. Należy poradzić sobie z przeszkodami stojącymi na drodze do rozwoju rolnictwa w krajach rozwijających się. W szczególności należy wspierać rolnictwo na skalę lokalną. Drobnym rolnikom należy szybko zapewnić dostęp do pożyczek w celu wsparcia ich przedsiębiorstw i zwiększenia produkcji.

Kolejne nowe wyzwanie to pojawienie się nowych podmiotów na międzynarodowej arenie finansowania rozwoju, zwłaszcza Chin, Brazylii i Arabii Saudyjskiej, a także licznych prywatnych darczyńców³. Istnieją obawy, co do polityki stosowanej przez niektórych nowych darczyńców przy wdrażaniu współpracy.

Mobilizacja prywatnego finansowania rozwoju

Rośnie przepływ kapitału prywatnego w kierunku krajów rozwijających się. Szacuje się, że jest on około sześć razy wyższy niż całkowita kwota deklarowanej ODA (nawet bez korekty związanej z redukcją zadłużenia) i sięga około 600 mld USD.

Prywatny kapitał stanowi około 80% całkowitego przepływu finansowego do Afryki: w 2007 r. FDI w Afryce zwiększyły się o około 200% w stosunku do 2004 r.

Niewątpliwie korzystna byłaby mobilizacja części prywatnego finansowania do celów rozwoju; sprawozdawca sugeruje, że można to osiągnąć dzięki wykorzystaniu innowacyjnych partnerstw publiczno-prywatnych. UE musi aktywnie promować zasady równikowe, za pomocą których wiele banków na świecie dąży do przestrzegania kryteriów zrównoważonego rozwoju w polityce inwestycji.

¹ Istnieje tendencja do nie określania już współpracy w kategoriach solidarności, lecz jako najtańszego sposobu na walkę z globalnymi wyzwaniami, takimi jak pandemia (np. SARS), migracja i problemy z bezpieczeństwem.

² Dyskusje obejmują pogląd, zgodnie z którym kraje uprzemysłowione pożyczą pieniądze na międzynarodowych rynkach kapitałowych i przekażą je krajom rozwijającym się w celu wsparcia redukcji emisji gazów cieplarnianych w tych krajach i ochrony ich przed szkodami środowiskowymi.

³ Wsparcie Chin dla infrastruktury w Afryce jest obecnie większe niż wsparcie ze strony Banku Światowego, Afrykańskiego Banku Rozwoju i wszystkich zachodnich darczyńców w systemie dwustronnym razem wziętych; podobnie „w Ameryce Łacińskiej zobowiązania pożyczkowe Brazylijskiego Banku Rozwoju (BNDES) są obecnie wyższe niż zobowiązania Banku Światowego i Międzypamerykańskiego Banku Rozwoju razem” (sprawozdanie okrągłego stołu OECD w sprawie Bankowości i rozwoju, luty 2008 r.).

Skuteczność pomocy

Odchodzenie od pomocy wiązanej, redukcja kosztów transakcji oraz większa elastyczność i szybkość procedur biurowych to główne kwestie dotyczące skuteczności pomocy. Sprawozdawca starał się jednak ograniczyć do minimum omawianie tych kwestii w swoim sprawozdaniu, aby uniknąć pokrycia się ze sprawozdaniem w sprawie skuteczności pomocy autorstwa Johana Van Heckeego.

Kwestie systemowe

Głos krajów rozwijających powinien nabrać mocy w procesie decyzyjnym w ramach międzynarodowych instytucji finansowych i gospodarczych.

Stanowiska prezesa Banku Światowego i dyrektora zarządzającego MFW nie są jeszcze otwarte dla wszystkich krajów. Duża liczba państw członkowskich UE (14) wyraziła poparcie dla reform, które otworzyłyby te stanowiska dla przedstawicieli wszystkich krajów.

W zarządzie Banku Światowego głównym problemem jest fakt, że 46 afrykańskich krajów subsaharyjskich cierpi z powodu braku reprezentacji. Podczas gdy inne regiony obejmujące mniej krajów mają przynajmniej trzy stanowiska, kraje rozwijające się z regionu subsaharyjskiego są reprezentowane jedynie na dwóch stanowiskach. Sprawozdawca uważa tę sytuację za nie do przyjęcia i proponuje, by temu zaradzić.

18.6.2008

OPINIA KOMISJI BUDŻETOWEJ

dla Komisji Rozwoju

w sprawie działań podjętych w następstwie Konferencji Finansowania Rozwoju, która odbyła się w Monterrey w 2002 r.
(2008/2050(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Anne E. Jensen

WSKAZÓWKI

Komisja Budżetowa zwraca się do Komisji Rozwoju, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

Parlament Europejski,

- uwzględniając Konsensus z Monterrey przyjęty przez Międzynarodową Konferencję Finansowania Rozwoju, która odbyła się w marcu w 2002 r.,
 - uwzględniając Konsensus europejski przyjęty przez Radę, przedstawicieli państw członkowskich w Radzie, Parlament Europejski i Komisję w grudniu 2005 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji na temat przyspieszenia realizacji milenijnych celów rozwoju (COM(2008)0177 z dnia 9 kwietnia 2008 r.),
1. podkreśla, że UE jest głównym światowym darczyńcą pomocy na rzecz rozwoju, niosącym prawie 60% oficjalnej światowej pomocy na rzecz rozwoju oraz z zadowoleniem odnosi się do faktu, że udział WE rośnie z upływem lat; zwraca się jednak do Komisji o dostarczenia jasnych i przejrzystych danych dotyczących udziału budżetu Wspólnoty w pomocy UE na rzecz rozwoju w celu dokonania oceny działań podjętych przez wszystkich darczyńców europejskich w związku z Konsensusem z Monterrey; wyraża ubolewanie z powodu niewielkiej widoczności poziomu udziału finansowego UE na rzecz krajów rozwijających się i zwraca się do Komisji o utworzenie odpowiednio ukierunkowanych narzędzi komunikacyjnych i informacyjnych w celu zwiększenia widoczności pomocy UE na rzecz rozwoju;

2. wyraża jednak głębokie zaniepokojenie negatywną tendencją zaobserwowaną odnośnie do pomocy UE na rzecz rozwoju, zarówno w kategoriach bezwzględnych, jak i w odsetkach DNB (spadek o 1 589 milionów euro, czyli o 3,33%, co stanowi 0,38% DNB UE w 2007 r., w porównaniu z 0,41% w 2006 r.) w odniesieniu do pierwszego roku; przypomina, że w Konsensusie europejskim z 2005 r., przyjętym przez wszystkie państwa członkowskie i instytucje UE, potwierdzono cel pomocy UE na rzecz rozwoju UE w wysokości 0,56% DNB w 2010 r. i 0,70% w 2015 r.;
3. z zadowoleniem przyjmuje stanowcze stanowisko Komisji odnośnie do wysiłków, które należy ukierunkować zarówno na ilość, jak i jakość pomocy na rzecz rozwoju udzielanej przez państwa członkowskie i zdecydowanie popiera ostrzeżenie Komisji dotyczące negatywnych skutków, jakie mogłoby mieć niewypełnienie przez państwa członkowskie ich zobowiązań finansowych; wzywa Komisję do wykorzystania swoich kompetencji i autorytetu, aby przekonać innych publicznych i prywatnych darczyńców do spełnienia swoich obietnic finansowych;
4. podkreśla, że jest absolutnie konieczne, aby UE dążyła do najwyższego stopnia koordynacji w celu osiągnięcia spójności z innymi wspólnotowymi strategiami politycznymi (polityką ochrony środowiska, migracji, praw człowieka, rolnictwa itp.) i uniknięcia dublowania pracy oraz niezgodności poszczególnych działań;
5. przypomina, że pilne i niezbędne działania, jakie powinna podjąć UE aby stawić czoła dramatycznym skutkom gwałtownego wzrostu cen żywności w krajach rozwijających się nie powinny być pojmowane i realizowane jako część wysiłków finansowych wymaganych w Konsensusie z Monterrey; w związku z tym oczekuje od Komisji konkretnego wniosku dotyczącego wykorzystania funduszy na pomoc w sytuacjach wyjątkowych;
6. podkreśla, że nadmierne i nieproporcjonalne obciążenie administracyjne w niektórych krajach partnerskich działa na szkodę skuteczności pomocy na rzecz rozwoju; obawia się, że może to stanowić zagrożenie dla osiągnięcia milenijnych celów rozwoju;
7. zauważa, że Unia Europejska nadal nie osiągnęła równowagi między dwoma sprzecznymi podejściami do pomocy na rzecz rozwoju: z jednej strony wiarą w to, że kraje partnerskie prawidłowo rozdzielają środki i wspomaganiem ich organów administracji w odpowiednim rozwijaniu narzędzi wykorzystania funduszy; z drugiej zaś strony udzielaniem pomocy finansowej, aby zapobiec nieodpowiedniemu wykorzystaniu lub nieskutecznemu przyznawaniu pomocy.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	16.6.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 15 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Reimer Böge, Salvador Garriga Polledo, Ingeborg Gräßle, László Surján, Herbert Bösch, Costas Botopoulos, Brigitte Douay, Vicente Miguel Garcés Ramón, Louis Grech, Catherine Guy-Quint, Jutta Haug, Cătălin-Ioan Nechifor, Kyösti Virrankoski
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Thijs Berman, Bárbara Dührkop Dührkop
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	25.6.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 28 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Thijs Berman, Danutė Budreikaitė, Marie-Arlette Carlotti, Thierry Cornillet, Corina Crețu, Nirj Deva, Beniamino Donnici, Fernando Fernández Martín, Juan Fraile Cantón, Alain Hutchinson, Romana Jordan Cizelj, Filip Kaczmarek, Glenys Kinnock, Maria Martens, Gay Mitchell, Luisa Morgantini, Horst Posdorf, José Ribeiro e Castro, Pierre Schapira, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Feleknas Uca, Johan Van Hecke, Jan Zahradil
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	John Bowis, Françoise Castex, Ana Maria Gomes, Miguel Angel Martínez Martínez, Mihaela Popa